

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om omarbetning av bilaga I till beslut nr 1336/97/EG om en serie riktlinjer för transeuropeiska telenät"

(KOM(2001) 742 slutlig – 2001/0296 COD)

(2002/C 221/07)

Den 18 januari 2002 beslutade rådet att i enlighet med artikel 156 i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda förslag.

Sektionen för transporter, energi, infrastruktur och informationssamhället, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 30 april 2002. Föredragande var Daniel Retureau.

Vid sin 391:a plenarsession den 29–30 maj 2002 (sammanträdet den 29 maj) antog Ekonomiska och sociala kommittén enhälligt följande yttrande.

1. Presentation av programmet TEN-Telekom

1.1. Programmet TEN-Telekom är inriktat på offentliga tjänster, särskilt inom de områden där Europa har en konkurrensfördel. Programmets syfte är att påskynda införandet av tjänster för att stödja den europeiska samhällsmodellen, dvs. ett samhälle som kännetecknas av social sammanhållning och social integration.

1.2. Detta program är en viktig del av initiativet eEurope som skall skapa "ett informationsamhälle för alla". Följaktligen vill man via programmet främja tjänster av allmänt intresse som i viss mån kan förhindra att den digitala klyftan vidgas ännu mer och främja att alla medborgare deltar i informations-samhället.

1.3. Programmet tillhandahåller stöd före den kritiska fasen när en ny tjänst lanseras, så att de privata eller offentliga investeringarna före tjänstens lansering kan fatta välgrundade beslut som framför allt baseras på en budgetmässig analys. Under den första fasen med kommersiell och budgetmässig utvärdering kan programmet täcka upp till 50 % av de utvalda projektens planerade kostnader. Under projektets lanseringsfas kan programmet tillhandahålla upp till 10 % av de nödvändiga investeringarna för att göra tjänsten operativ.

1.4. TEN-Telekom har också en roll att spela gentemot offentliga myndigheter och andra berörda aktörer i fråga om sammanhållningspolitik, för att bidra till att göra tjänsterna tillgängliga för användare som annars riskerar att bli marginaliserade (på grund av att de har fysiska handikapp, är socialt marginaliserade eller tillhör en missgynnad samhällsgrupp, eller på grund av var de är bosatta – i avlägsna områden eller i glesbygd etc.).

1.5. TEN-Telekom har alltså till uppgift att bidra till att tjänster av allmänt intresse utvecklas från koncept till funktionell tjänst.

1.6. Kommittén har rådfrågats om kommissionens treårsrapport där programmets framsteg och effektivitet utvärderas⁽¹⁾, samt förslag till omarbetning av bilaga I till beslut nr 1336/97/EG⁽²⁾.

1.7. Kommittén har redan yttrat sig vid flera tillfällen om politiken och programmen för informationssamhället och telekommunikationer, och om den finansiering som sannolikt kommer att beviljas för att utveckla dem. Detta inkluderar ovannämnda beslut om TEN-Telekom. Dessutom håller TEN-sektionen på att utarbeta två nya yttranden om frågor som faller inom området för TEN-Telekoms verksamhet⁽³⁾. Därför

(1) "Rapport om tillämpningen av beslut nr 1336/97/EG om en serie riktlinjer för transeuropeiska telenät", Bryssel den 10.12.2001 (KOM(2001) 742 slutlig – 2001/0296 COD), framlagd av kommissionen.

(2) "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om omarbetning av bilaga I till beslut nr 1336/97/EG om en serie riktlinjer för transeuropeiska telenät", framlagt av kommissionen (dokumentnummer: se fotnot 1).

(3) ESK:s yttrande om ett förslag till rådets förordning om allmänna regler för gemenskapens finansiella stöd på området för transeuropeiska nät (KOM(94) 62 slutlig – 94/0065 SYN), EGT C 195, 18.7.1994 [ingen svensk version finns tillgänglig].

ESK:s yttrande om "På väg mot informationssamhället – Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om en metodologi för förverkligandet av tillämpningar för informationssamhället – Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om en serie riktlinjer för transeuropeiska telenät" (KOM(1995) 224 slutlig), EGT C 39, 12.2.1996.

ESK:s yttrande (CES 524/2002, 25.4.2002) om "Förlängning av de transeuropeiska näten till EU:s öar" (initiativytttrande).

ESK:s yttrande (CES 347/2002) om "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 2236/95 om allmänna regler för gemenskapens finansiella stöd på området för transeuropeiska nät" (KOM(2001) 545 slutlig – 2001/0226 COD).

är det onödigt att vi här diskuterar politiken och riktlinjerna i frågan, eftersom dessa behandlats i tidigare yttranden. Det är också onödigt att föregripa det slutliga innehållet i de yttranden som håller på att utarbetas. Berörda institutioner anmodas att betrakta dessa yttranden som en ram till nedanstående analyser och kommentarer i fråga om det här yttrandets två ämnen, dvs. kommissionens rapport och omarbetningen av bilaga I till ovannämnda beslut.

2. Kommissionens förslag

2.1. Treårsrapport om programmet TEN-Telekom – beskrivning av programmet och utvärdering

2.1.1. Kommissionen bygger sin rapport på erfarenheterna av programmets verksamhet under de tre senaste åren, en preliminär utvärdering av programmet gjord av en oberoende, utomstående konsult samt revisionsrättens särskilda rapport nr 9/2000 om TEN – telekommunikation⁽¹⁾.

2.1.2. Syftet med programmet är att främja ett informationssamhälle som omfattar alla. Det erbjuder ekonomiskt stöd till en rad strategiska områden på tre nivåer (tillämpningar, allmänna tjänster och basnät) som definieras i bilaga I. Programmet ger stöd till tjänster av allmänt intresse som inte konkurrerar med kommersiella tjänster.

2.1.3. Budgeten för perioden 1998–2000 var 92,8 miljoner euro, varav nästan hälften hänförde sig till det tredje året. Man konstaterar en betydande skillnad mellan åtaganden och utbetalningar, och förebyggande åtgärder har vidtagits för att minska denna skillnad.

2.1.4. Urvalet av projekt som får stöd sker på basis av ansökningsomgångar inom fastställda områden. Den första ansökningsomgången gällde basnät, följande omgångar gällde allmänna tjänster och tillämpningar, och 1998 utlystes en kompletterande rullande ansökningsomgång för stöd- och samordningsåtgärder.

2.1.5. För att bedöma de föreslagna projekten får programmets personal hjälp av utomstående utvärderingskonsulter. Den kritik som framförts gäller tidsbrist vid granskningen av förslagen, vissa bedömningskriteriers vaga utformning och risken för att förslag som täcker flera nivåer skulle missgynnas. Kritiken har lett till en (pågående) översyn av utvärderingsförfarandet och projektbedömningen.

2.1.6. Hälften av programdeltagarna kommer från privata företag, varav ett antal stora telekommunikationsbolag och IT-företag, medan 57 % av deltagarna är små och medelstora företag. Nästan hälften av projekten får samtidigt stöd från andra källor till gemenskapsfinansiering. Majoriteten av programdeltagarna anser att det finansiella stöd de fått har varit avgörande för projektets lansering.

2.1.7. De flesta förslag rör projektens tekniska och kommersiella genomförbarhet och validering, ett område som kan få stöd med upp till 50 %, jämfört med 10 % för lansering. De stödåtgärder som föreslogs under 1998 finansieras till 100 %.

2.1.8. De utvalda projektens tekniska kvalitet har generellt varit tillfredsställande, medan affärsplanerna på flera områden uppfattats som relativt svaga. Den tekniska utvärderingen visar dock att projekten verksamt bidragit till att lansera initiativet eEurope⁽²⁾. De har underlättat övergången till ett informations-samhälle för alla, vilket är programmets mål. Av utvärderingarna framgår det dock att insatserna måste få en tydligare inriktning och skärpta kriterier.

2.1.9. Revisionsrätten trycker särskilt på att man måste undvika onödig överlappning mellan ramprogrammet för forskning och andra källor till gemenskapsfinansiering, och att man måste skärpa förfarandena för projektövervakning.

2.1.10. I den externa utvärderingen rekommenderades en intensivare marknadsföring av programmet, samtidigt som man noterade att ett fåtal lanseringsprojekt får stöd via programmet.

2.2. Kommissionens förslag till framtida åtgärder

2.2.1. Kommissionen föreslår att man skall genomföra följande åtgärder:

- a) Öka antalet lanseringsprojekt genom olika initiativ.
- b) Sänka inträdeskostnaderna för projektbedömningen genom ett förfarande i två steg: ett preliminärt urvalssteg där projektförslagen bara behöver vara kortfattade, följt av ett steg där de utvalda projekten presenteras i detalj.
- c) Fastställa tidpunkterna för ansökningsomgångarna i förväg och öka antalet omgångar.
- d) Minska tiden mellan ansökningsomgångens offentliggörande och avtalsskrivningen till nio månader.

⁽¹⁾ Revisionsrättens särskilda rapport nr 9/2000 om transeuropeiska nät (TEN) – telekommunikation, samt kommissionens svar, EGT C 166, 15.6.2000.

⁽²⁾ Se ESK:s yttrande om "eEurope – Ett informations-samhälle för alla – Utkast till handlingsplan" (KOM(2000) 330 slutlig, EGT C 123, 25.4.2001.

e) Öka den högsta möjliga stödnivån från 10 % till 20 % i de fall där projekten rör transeuropeiska tjänster.

f) Testa ett avtal som omfattar de två verksamheter som kan få stöd, dvs. å ena sidan teknisk och kommersiell genomförbarhet samt validering och å andra sidan lansering. På så sätt undviker man att försena projektens genomförande.

g) Öka antalet projekt där offentliga myndigheter deltar.

Inom ramen för målet att skapa ett informationssamhälle för alla skall man främja projekt rörande innovativa system och tjänster som ökar den offentliga förvaltningens tillgänglighet och effektivitet på alla nivåer.

h) Samtrafik och driftskompatibilitet mellan nät.

Detta stöd kommer att ersätta det mer allmänt hållna stödet till basnät och främja den samtrafik och driftskompatibilitet som krävs för att tillhandahålla tjänster av allmänt intresse.

i) Samordning med andra aktörer.

Komplementaritet med andra program (lanserings- och pilotåtgärder under programmet för informationssamhällets teknik – IST) för största möjliga samverkan.

Man kommer att sträva efter samordning med andra programövergripande aktörer inom kommissionen, t.ex. från de övriga TEN-programmen, strukturfonderna, programmet för konkurrenskraftig och hållbar tillväxt, IDA och Sokrates, för att undvika överlappning och öka samverkans effekterna.

Framför allt bör en mer aktiv samordning med Europeiska investeringsbanken (EIB) möjliggöra samfinansieringsprojekt. Det föreslås att man inrättar en arbetsgrupp inom ramen för Innovation 2000-initiativet för gemensamma områden såsom nät för ny informations- och kommunikationsteknik samt innovationsspridning.

j) Programförvaltning och projektövervakning.

2.2.2. Förfarandena för projektövervakning kommer att skärpas, och klarare riktlinjer för tillåtna kostnader kommer att införas. Förfarandena för projekturval kommer att förenklas:

a) Fler tekniska granskningar och räkenskapsgranskningar på plats för att undvika sådana oegentligheter som revisionsrätten konstaterade. Lanseringsprojekt skall ses över redan i ett tidigt skede, innan medel i någon större omfattning använts.

b) Klara definitioner och tydliga gränser mellan de olika kostnadsslagen.

c) Användargrupper får utvärdera lanseringsprojekten.

d) Krav på rapportering av resultaten när tiden för gemenskapsstöd har löpt ut.

e) Deltagande från kandidatländernas sida.

Bestämmelserna som reglerar dessa länders deltagande inom den befintliga budgetramen skall ändras för att få fler av dem att delta i programmet.

f) Tydligare profilering.

Programmet kommer att ges en tydligare profil och skall få ett mer riktat namn, "e-TEN", för att få en bättre koppling till eEurope-initiativet. Antalet programområden kommer att minska från arton till sju (omarbetning av bilaga I).

g) Information om programmet.

Informationen om programmet skall ökas, och man kommer att rådgöra med offentliga myndigheter, icke-statliga organisationer och berörda parter inom näringslivet som tillhandahåller tjänster av allmänt intresse. Inom ramen för en offensivare strategi skall dessutom en tydlig och förenklad vägledning för potentiella deltagare publiceras.

2.3. Förslag till omarbetning av bilaga I

2.3.1. Motiveringen är i huvudsak en sammanfattning av rapporten (tydligare inriktning, ingen överlappning och ingen finansiering från flera källor samtidigt, färre områden, ökat stöd till lanseringen av transeuropeiska tjänster, större tonvikt på programmets transeuropeiska dimension, åtskillnad mellan e-TEN och programmet för informationssamhällets teknik (IST) för att stödja innovativa tjänster av allmänt intresse som tillhandahålls av både den offentliga sektorn och offentlig-privata partnerskap, samt riktat stöd till samtrafik och driftskompatibilitet mellan nät).

2.3.2. I motiveringsdelen diskuteras även två områden som är viktiga för programmets framtida inriktning:

— Man kommer att ta hänsyn till det nya området för mobila tjänster och multimediedimensionen.

— Man kommer att betona politiken för säkerhet på nätet i enlighet med kommissionens hållning på detta område ⁽¹⁾ i syfte att främja förtroende och samarbete på europeisk nivå, inklusive konkreta förslag om sammankoppling i nätverk.

2.3.3. Ett kommittéförfarande kommer att användas i enlighet med rådets och kommissionens uttalande nr 2 i "Uttalanden till rådets beslut 1999/468/EG", och artikel 8.2 kommer att ändras i enlighet med detta för att införa det föreskrivande förfarandet.

⁽¹⁾ Se ESK:s yttrande om "Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén – Nät- och informationssäkerhet: förslag till en europeisk strategi" (KOM(2001) 298 slutlig), EGT C 48, 21.2.2002.

2.3.4. I bilaga I preciseras därefter de projekt av gemensamt intresse som stöds via programmet. I bilagans allmänna del tar man upp idéerna från rapporten om programmets struktur, och man beskriver den sammanhängande indelningen av e-TEN i tre nivåer: tillämpningar, bastjänster samt samtrafik och driftskompatibilitet mellan nät.

2.3.4.1. Prioriterade områden – tillämpningar:

- Samhällsinformation på nätet och elektronisk administration.
- Hälsovård.
- Äldre och personer med funktionsnedsättning.
- Utbildning och kultur.

2.3.4.2. Prioriterade områden – bastjänster:

- Avancerade mobila tjänster (ortsspecifika, skräddarsydda och kontextkänsliga tjänster), tjänster för navigation och vägvisning, trafik- och reseinformation, säkerhet på nätet och betalning, mobil handel, mobil näringsverksamhet och mobilt arbete, utbildning och kultur, hälsovård och räddningstjänster.
- Säkerhets- och trygghetstjänster, eftersom säkerheten är en av framtidens stora utmaningar: stöd till tjänster av allmänt intresse som avser säkerhetsfrågor, samarbete för att de nationella CERT-systemen (Computer Emergency Response Teams) inom EU effektivt skall kunna sammankopplas i nätverk.

2.3.4.3. Prioriterade områden – samtrafik och driftskompatibilitet mellan nät:

- Samtrafik och driftskompatibilitet mellan nät är en förutsättning för effektiva transeuropeiska tjänster.
- För att garantera att marknaden inte störs kommer man att noga granska projekt som rör utveckling och förbättring av telenäten.

2.3.4.4. Stöd och samordningsåtgärder:

Dessa syftar till att skapa lämpliga förutsättningar för att förverkliga projekten, göra dem mer synliga, utveckla samförstånd för att stimulera och främja nya tillämpningar och tjänster tillsammans med program på andra områden, samt införa bredbandsnät. Åtgärderna inkluderar

- strategiska studier om målspecifikationer som kan bidra till ekonomiskt sunda investeringsbeslut,
- utfärdande av gemensamma specifikationer baserade på europeiska och internationella standarder,

- ökat samarbete mellan aktörerna inom sektorn, inklusive offentlig-privata partnerskap,
- samordning av åtgärder som stöds av detta beslut med relevanta program på gemenskapsnivå och nationell nivå.

3. Allmänna kommentarer

3.1. Kommitténs kommentarer till rapporten

3.1.1. Kommittén välkomnar programmets mer markerade inriktning mot ett informations-samhälle för alla, särskilt för att bättre uppfylla medborgarnas och de små och medelstora företagens behov.

3.1.2. Kommittén anser att en ökad samverkan med andra program som är aktiva på området för transeuropeiska nät kommer att öka insatsernas effektivitet samtidigt som man undviker att slösa med pengar och arbetsinsatser.

3.1.3. Kommittén uppmuntrar gärna att man strävar efter en mer riktad och effektiv information för att attrahera potentiella deltagare som motsvarar programmets sociala mål, och godkänner namnbytet till "e-TEN", vilket gör att programmet associeras både med alla transeuropeiska nät och med initiativet eEurope.

3.1.4. Slutligen godkänner kommittén programmets tydliga inriktning mot offentliga tjänster och det samarbete som skall utvecklas med relevanta aktörer som tillhandahåller tjänster av allmänt intresse, samtidigt som programmet naturligtvis skall sträva efter att prioritera de tjänster som är till störst nytta för samhället.

3.2. Kommitténs kommentarer till förslaget till ändring av bilaga I

3.2.1. Kommittén ställer sig helt bakom att man lägger tonvikten på säkerhet, samtrafik och driftskompatibilitet mellan nät i kombination med insatser för att utveckla europeiska och internationella specifikationer. Kommittén stöder helhjärtat kopplingen mellan de bastjänster som skall utvecklas och förverkligandet av ett kunskapsbaserat informationssamhälle som alla har tillgång till och kan använda på lika villkor, oavsett om de har fysiska handikapp eller andra svårigheter, och som även har en hållbarhetsdimension när det gäller system för navigation och vägvisning, vilka avsevärt kan förbättra de transeuropeiska nätens transportlogistik och främja multimodala transportsätt. Kommittén ger också sitt fulla stöd till programmets alla övriga prioriteringar och mål.

3.2.2. Kommittén stöder även helhjärtat det föreskrivande förfarandet och att finansieringen utvidgas åt två håll (lanseeringsprojekt och kandidatländerna).

4. Särskilda kommentarer

4.1. Detta program lanserades före Internets explosionsartade tillväxt, och man bör uppmärksamma detta instruments utveckling och möjligheter liksom utvecklingen i fråga om mobiltelefoni där en ny generation är på väg. Tjänsteinnehållets multimediala karaktär bör också beaktas. För att kunna få tillgång till detta rikare och mer varierade innehåll måste en Internet-uppkoppling med hög kapacitet anses vara ett grundläggande behov som bör ingå bland meddelandets tjänster av allmänt intresse.

4.2. Det gäller också att förbättra tillgången till ny informations- och kommunikationsteknik för personer som fortfarande är marginaliserade på grund av funktionshinder, ålder, missgynnad socioekonomisk ställning, isolering eller geografiskt avlägset läge (öar, randområden). Projekten borde stödja initiativet för webbtillgänglighet (Web Accessibility Initiative – WAI⁽¹⁾). Man bör prioritera de projekt som svarar mot dessa krav.

4.3. Lokala och regionala yrkes-, hälso- och utbildningsorganisationer bör få möjlighet att engagera sig i projekt och ge förslag för att leva upp till sina medlemmars eller användares förväntningar. Kunskaps- och informationssamhället får inte lämna någon på efterkälken. Insatserna måste fokuseras på att alla skall ha tillgång till kunskap, till grundläggande utbildning

---

(1) ESK:s yttrande om "Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – eEurope 2002: Tillgänglighet till offentliga webbplatser och deras innehåll", (KOM(2001) 529 slutlig), EGT C 94, 18.4.2002.

och fortbildning, vare sig det gäller löntagare, företagare eller tjänstemän, och särskilda ansträngningar bör göras för att integrera de personer som har svårt att få tillgång till den nya tekniken.

4.4. Samtidigt bör man fördjupa sambandet mellan ny informations- och kommunikationsteknik och regionalpolitik och politik för lokal utveckling i syfte att öka sammanhållningen, främja en hållbar utveckling och motverka avfolkningen av vissa regioner, såsom bergstrakter, yttre randområden eller isolerade regioner. Sammanhållningen, de handikappades eller de äldres behov bör utgöra mycket viktiga kriterier bland de kriterier som skall antas och användas för projektbedömning.

4.5. Frågan om nätens säkerhet och skydd av personuppgifter eller annan känslig information, särskilt inom den elektroniska myndighetsverksamheten – särskilt inom ramen för programmet IDA II⁽²⁾ för dokumentutbyte mellan medlemsstaternas förvaltningar – samt hälsovården och de sociala trygghetssystemen, måste också få en framskjuten plats i programmen som rör dessa områden, i synnerhet efter händelserna den 11 september och med tanke på de hot om datarelaterad terrorism som kan komma från olika håll.

---

(2) "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av beslut nr 1719/1999/EG om en rad riktlinjer, innefattande fastställande av projekt av gemensamt intresse, för transeuropeiska nät för elektroniskt datautbyte mellan förvaltningar (IDA)" och "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av beslut nr 1720/1999/EG om att anta en rad insatser och åtgärder för att säkerställa driftskompatibilitet och tillträde till transeuropeiska nät för elektroniskt datautbyte mellan förvaltningar (IDA)", (KOM(2001) 507 slutlig – 2001/0210 COD – 2001/0211 COD).

Bryssel den 29 maj 2002.

Ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Göke FRERICHS